

T.C.
AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

ACELE

Sayı : E-72079556-610-16234266
Konu : Soru Önergeleri (7/23298-7/24951)

7/23298 GK 103
7/24951 GK 123

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : a) 11.02.2025 tarihli ve 1581516 sayılı yazınız.
b) 12.03.2025 tarihli ve 1596918 sayılı yazınız.

İlgi yazılar ekinde alınan Tunceli Milletvekili Sayın Ayten KORDU tarafından Bakanlığımıza yöneltilen 7/23298 ve 7/24951 Esas Numaralı yazılı soru önergelerine, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99 uncu maddesi uyarınca hazırlanan cevabi yazımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Mahinur ÖZDEMİR GÖKTAŞ
Bakan

Ek:

- 1 - 7/23298 Cevap Metni (3 Sayfa)
- 2 - 7/24951 Cevap Metni (2 Sayfa)

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Doğrulama Kodu: 565415A1-0FFD-4ACB-9FAA-C7A71AC3A37F

Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/ashb-ebys>

Eskişehir Yolu Söğütözü Mah. 2177. Sk. No:10/A Pk: 06510 Çankaya/ ANKARA
KEP Adresi : ashb@hs01.kep.tr

Bilgi için: Aynur İLHAN ÇAK
Sosyal Çalışmacı
Telefon No: (312) 705 73 30

**Tunceli Milletvekili Sayın Ayten KORDU'ya Ait 7/24951 Esas Numaralı Yazılı Soru
Önergesine İlişkin Cevap Metni**

Bakanlığımız engelli bireyler ve ailelerinin güçlendirilmesi ve yaşam standartlarının iyileştirilmesi amacıyla çalışmalar yürütmekte, engelli bireylerin istihdamına ve toplumsal hayata etkin olarak katılımına büyük önem vermektedir.

2025 Nisan ayı itibarıyla kamu kurum ve kuruluşlarında çalışan engelli birey sayısı 73.800'dir.

Kamu kurum ve kuruluşlarında istihdam edilen engelli bireylerin %68.02'si erkek olup %31.98'si kadındır.

Kamu kurum ve kuruluşlarında istihdam edilen engelli bireylerin engel gruplarına göre dağılımları; Bedensel(Ortopedik) %23.04, Dil ve Konuşma %0.75, Görme %16.45, İşitme %5.79, İşitme ve Konuşma %0.45, Zihinsel %6.17, Ruhsal ve Duygusal %4.06, Sınıflanamayan %26.14, Süreğen(Kronik) %17.15'tir.

Kamu kurum ve kuruluşlarında çalışan 73 bin engelli birey yaklaşık 119 farklı unvan ile görev yapmaktadır. Engelli bireylerin en fazla görev yaptıkları unvanlar; Hizmetli %23.44, Öğretmen %19.77, Memur %15.81, Veri Hazırlama ve Kontrol İşletmeni %13.53 ve Bilgisayar İşletmeni %3.76'tir.

Ayrıca engelli bireyler Daire Başkanı, Müdür, Müdür Yardımcısı ve Şube Müdürü vb. unvanlarda yönetici pozisyonlarında da görev yapmaktadır.

Ülkemizde engelli bireylerin çalışma hayatında işlerini yaparken ihtiyaç duydukların makul düzenlemelerin yapılması amacıyla mevzuatta gerekli tedbirler alınmış durumdadır. Bu kapsamda; 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu 53üncü maddesine göre yürürlüğe giren Engelli Kamu Personeli Seçme Sınavı ve Engellilerin Devlet Memurluğuna Alınmaları Hakkında Yönetmelik'in "İşyerlerinin engellilerin çalışma şartlarına göre düzenlenmesi" başlıklı 16 ncı maddesinde "*Kamu kurum ve kuruluşları çalışma yerlerini ve eklentilerini, engellilerin erişilebilirliğine uygun duruma getirmek, engellilerin çalışmalarını kolaylaştıracak gerekli tedbirleri almak ve engellilerin görev yaptıkları kadronun gereği olan işleri yapabilmeleri için engel durumlarına göre gerek duyulan yardımcı ve destekleyici araç ve gereçleri temin etmek zorundadır.*" hükmüne yer verilmiştir.

Bununla birlikte; çalışma ortamında engelli bireylerle sağlıklı iletişim kurulabilmesinin teşvik edilmesi, işyerine uyum konusunda alınabilecek tedbirlerin ele alınması ve işyerlerinde çalışan engelli bireylerin engellilik durumlarına göre yapılabilecek makul düzenlemelere ilişkin kamu kurumlarına yönelik eğitim seminerleri düzenlenmektedir. Bu kapsamda; 1 Kasım 2024 tarihinde tüm kamu kurumlarının personel birimleri temsilcilerine yönelik "Kamuda Kapsayıcı İstihdamın Teşvik Edilmesi Eğitim Semineri" düzenlenmiş olup süreç talepte bulunan kamu kurumlarına daha geniş katılımlı eğitimler düzenlenmesi şeklinde devam etmektedir.

Bakanlığımız engelli bireylerin temel hak ve özgürlükleri başta olmak üzere erişilebilirlik ile ilgili ulusal politikaların belirlenmesi, mevzuatın hazırlanması ve bu politikaların hayata geçirilmesi için kurum ve kuruluşlar arasında koordinasyon ve iş birliğinin sağlanması ile yükümlü bir kurumdur. Erişilebilirliğin uygulanması tüm kurum ve kuruluşların görev ve sorumluluğundadır.

Bu kapsamda “herkesin istediği her yere ve her hizmete, bağımsız ve güvenli olarak ulaşabilmesi ve bunları kullanabilmesi” olarak tanımlanan erişilebilirliğin sağlanması ve yaygınlaştırılması hususu yasal güvence altına alınmıştır.

“Ulusal Erişilebilirlik Günü” konulu 2025/8 sayılı Cumhurbaşkanlığı Genelgesi, 16/5/2025 tarihinde Resmi Gazete’de yayımlanmıştır. İlgili Genelge uyarınca, erişilebilirlik logosunun kullanımının ve görünürlüğünün artırılması, erişilebilirliğin temel bir hak olduğu bilincinin geliştirilerek gündelik yaşamın doğal bir parçası haline getirilmesi, doğru uygulamaların yaygınlaştırılması, gelecek nesillerde sürdürülebilirliğinin sağlanması ve erişilebilirlik kültürünün oluşturulması amacıyla her yıl Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının koordinasyonunda; 10-16 Mayıs Engelliler Haftası’nın son günü olan 16 Mayıs tarihinin “Ulusal Erişilebilirlik Günü” olarak kutlanması kararlaştırılmıştır.

5378 sayılı Engelliler Hakkında Kanunun geçici 2 nci maddesi ile kamu kullanımına açık binalar ve açık alanların erişilebilir hale getirilmesi zorunlu tutulmuş olup iş yerleri de bu kapsamda yer almaktadır.

Anılan Kanunun geçici 2 nci ve 3 üncü maddeleri hükümlerine dayanılarak hazırlanan Erişilebilirlik İzleme ve Denetleme Yönetmeliği 20.07.2013 yılında yürürlüğe girmiştir. Yönetmeliğin amacı; umuma açık hizmet veren her türlü yapılar ve açık alanlar ile toplu taşıma araçlarında erişilebilirliğin izleme ve denetimini yapacak olan komisyonların teşkili, çalışma usul ve esasları ile idari para cezalarının uygulanmasına ve genel bütçeye gelir kaydedilen idari para cezası tutarlarının kullanımına ilişkin hususları belirlemektir. Denetimlerde, 2020/3 sayılı Erişilebilirlik İzleme ve Denetleme Formları Hakkında Genelge ekinde yer alan Erişilebilirlik İzleme ve Denetleme Formları kullanılmakta, komisyonlarca bina, açık alan ve toplu taşıma aracı için “Erişilebilirlik Belgesi” düzenlenmektedir.

Söz konusu Formlardan Ek-1: Binalar İçin Erişilebilirlik İzleme ve Denetleme Formunda iş yerleri özelinde denetim ilkeleri ayrıca belirlenerek Tablo-1: Mağazalar, Bürolar ve Perakende Satış Yapan Yerler İçin Denetleme İlkeleri bölümü bulunmaktadır.

Ülkemizde yapılı çevrenin planlanması, ruhsatlandırılması ve inşası ile ilgili temel mevzuat olan 3194 sayılı İmar Kanunu’nun ek 1 inci maddesinde ve uygulama yönetmeliği olan “Planlı Alanlar İmar Yönetmeliği”nde de erişilebilirliğin uygulanmasına yönelik amir hükümler yer almaktadır. Bakanlığımız tarafından erişilebilirlik ölçü ve ölçütlerinin daha ayrıntılı olarak Yönetmelikte yer alması için teknik metin oluşturulmuş ve Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından 01.07.2017 tarihinde Yönetmelik yayımlanmıştır. Bu Yönetmelikte yer alan erişilebilirlikle ilgili hükümler gereği, yeni tasarlanan tüm binalarda standarda uygunluk sağlanmak zorundadır.

2019 yılında yeni inşa edilecek binaların erişilebilir olarak tasarlanması ve inşa edilmesi için yine Bakanlığımızca teknik alt yapısı oluşturularak Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığına sunulan revizyon talebi Yapı Denetimi Uygulama Yönetmeliği’ne eklenmiştir.

Mimar ve mühendislerin iş yerleri tasarımları da dahil tüm bina tasarımlarının ilk aşamasından son aşamasına kadar başvurabileceği, açıklayıcı metinlerin yanı sıra mimari çizimlerin üç boyutlu görseller ile desteklendiği, aynı zamanda akademisyenler için kaynak niteliğindeki Erişilebilirlik Kılavuzu yayımlanmıştır.

Mevzuat kapsamında erişilebilirlik uygulamalarının geliştirilerek yaygınlaştırılmasına yönelik çalışmalara Bakanlığımızca devam edilmektedir.